

Maakuntauudistukseen liittyen laadittavan maakuntastrategian sisällön linjauskeskustelu

MH § 40

Maakunta- ja sote-uudistuksen kehittämis- ja suunnittelutyöryhmä (TR6) on vastuuvalmistelijä Jouni Ponnikkaan johdolla käynnistänyt uuden Kainuun maakuntastrategian valmistelun. TR6 on saanut strategian valmisteluun valtuutuksen maakuntauudistuksen ohjausryhmältä 5.3.2018 kokouksessa. Ohjausryhmä piti maakuntastrategian ja Kainuun kuntien strategioiden yhteensovittamista tärkeänä, toivoi uusia, innovatiivisia ja tehokkaita keinoja kansalaisten osallistamiseen strategiatyöhön sekä toivoi strategiaan tiivistä ja selkeää ilmaisuja, jonka myös kansalaiset ymmärtävät ja hyväksyvät. Edelleen ohjausryhmä painotti oppivaa strategiatyötä. Sen mukaisesti strategian linjauksia pitää voida tarvittaessa nopeasti tarkentaa ja muuttaa olosuhteiden edellyttäessä strategian linjausten muuttamista.

Kainuun tulevan maakuntastrategian sisältökokonaisuudet

Maakuntalain 35 § säädetään, että uudet maakunnat laativat jatkossa maakuntalakiin perustuvat maakuntastrategiat, joissa maakuntavaltuusto päättää maakunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Maakunnassa laaditaan yksi maakuntastrategia, joka kattaa kaikki maakunnan tehtäväalat.

Strategiassa tulee huomioida:

- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen maakunnan tehtäväalalla;
- 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset;
- 3) maakunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) alueiden, alueiden käytön, elinympäristön laadun ja alueen elinkeinojen kehittäminen;
- 5) omistajapolitiikka;
- 6) henkilöstöpolitiikka;
- 7) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Maakunnan strategian tulee perustua arvioon maakunnan tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista maakunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Maakuntastrategia otetaan huomioon maakunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Strategia tarkistetaan vähintään kerran maakuntavaltuuston toimikaudessa.

Maakuntastrategiassa on 3 tasoa: 1) Kainuun kehittämisen yhteiset tavoitteet (aluetaso), 2) konsernistrategia (mkl. palvelulupaus), 3) toimet konsernistrategian tavoitteiden toteuttamiseen ja palvelulupauksen toteuttamiseen (palvelustrategia).

Kainuun maakuntastrategian laatimisessa huomioitavia asiakokonaisuuksia

1) Prosessin aluksi tehdään maakuntastrategian sisällön määrittely, missä yhteydessä rajataan tulevan strategian aikaperspektiivi eli se, mihin vuoteen strategian tavoitteet ulotetaan (esim. 2040). Laissa veloitetaan että maakuntastrategia uudistetaan vaalikausittain, mikä tarkoittaa, että strategiassa on neljän vuoden päähän ulottuvat tavoitteet. Lisäksi strategiaan tulee arviolta vuoteen 2040 ulottuvat Kainuun kehittämisen pitkätähtäimen tavoitteet, joita kohden kehitystä viedään lyhyen tähtäimen tavoitteilla. Pitkän tähtäimen tavoitteet koskevat strategian aluetasoa (strategian 1 taso) eli sitä, mihin koko Kainuun kehittämällä pitkällä tähtäimellä pyritään. Tältä osin uusi strategia korvaa sisällöllisesti Kainuu -ohjelmaan sisältyvän vuoteen 2035 nk. maakuntasuunnitelman.

Konsernistrategialle ja operatiivisille keinoille (strategian tasot 2 ja 3) ei aseteta vuoteen 2040 ulottuvia tavoitteita. Siltä osin määritellään uuden maakunnan arvot, jotka ohjaavat kaikkea maakunnan kehittämistyötä.

2) Toteutetaan tarvittavilta osin Kainuun maakunnan nykytilan analyysit, jotka mahdollistavat riittävän kokonaiskuvan saamisen Kainuun tilanteesta. Hahmotellaan Kainuun mahdollisia tulevaisuuden kehityskulkuja ja tulevaisuuskuvia. Huomioidaan tulevien toimintaympäristön muutosten vaikutukset kun määritellään maakunnan tehtäviä, tavoitteita ja palvelulupauksia.

3) Suunnitellaan ja aikataulutetaan maakuntastrategian laatimisen poliittinen ohjaus sekä jatkuva vuorovaikutus maakunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken. Varmistetaan vuorovaikutuksen ja ohjauksen katkeamaton jatkuminen ennen ja jälkeen maakuntavaalien 10/2018. Laaditaan strategiaviestintäsuunnitelma.

4) Järjestetään maakunta- ja sotevaltuuston ja -hallituksen sekä VATE:n & VATE ohry:n luottamushenkilöseminaareja / kokouksia, joissa määritellään suuntaviivat maakuntastrategialle ja uudelle maakunnalle.

5) Määritellään alustavat maakunnan kehityksen skenaariot, visio ja koko maakunnalle yhteiset ylätasoon tavoitteet, jotka kuvaavat paitsi uuden maakuntaorganisaation myös laajasti koko maakunnan tule-

vaisuuden tahtotilaa. Tarvitaan laaja osallistuminen tavoitteiden laatimiseen, niiden laaja hyväksyminen sekä sitoutuminen niiden toteuttamiseen (Mahdollisimman laajan osallistamisen ja kuulemisten kautta muodostettu vastaus kysymykseen, mitä Kainuu tavoittelee).

6) Määritellään uuden maakunnan yhteinen palvelulupaus sekä määritellään ja jalkautetaan yhteisen palvelulupauksen toteuttamisen toimintamallit kaikille uuden maakuntaorganisaation toimintaloikoille. Käynnistetään uuden maakunnan palvelustrategian laatimisprosessi ja määritellään TR:en vastuut ja työskentely palvelustrategian laatimisessa.

7) Suunnitellaan ja käynnistetään maakuntastrategian laatimisen osallistamisprosessit. Varmistetaan ainakin seuraavien tahojen osallistuminen ja kuuleminen strategian laatimisessa: kunnat, järjestöt, yritykset, kansalaiset, uuden maakunnan henkilöstö sekä maakunnan ja kuntien luottamushenkilöt.

Lokakuussa 2018 maakuntavaaleilla valittava maakuntavaltuusto käsittelee alustavan Kainuun maakuntastrategian, hyväksyy tai hylkää sen sekä tekee siihen tarvittavat muutokset. Maakuntastrategia linjaa ja käynnistää maakuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä eri toimialojen suunnittelun. Maakuntavaltuusto päättää strategian hyväksymisen yhteydessä mahdollisesta voimassa olevan maakuntaohjelman päivittämisestä.

Erillisliitteenä on Kainuun maakuntastrategian laatimisen aikataulu-ehdotus (TR6:n ehdotus strategian laatimisen aikatauluksi).

Maakuntahallituksen käsittely on evästystä strategiatyön suunnitteluun ja toteutukseen. Vastaava keskustelu on tarkoitus toteuttaa seuraavassa maakuntavaltuuston kokouksessa. Maakuntahallitusta pyydetään palautteessaan kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin näkökulmiin: Mihin asioihin Kainuun maakuntastrategian valmisteluprosessissa pitäisi erityisesti kiinnittää huomiota? Mitä tavoitteita Kainuun maakuntastrategiassa tulisi erityisesti painottaa?

Erillisliite nro: 3

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 ja aluekehityspäällikkö Jouni Ponnikas, puh. 040 574 0804 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käsittelee Kainuun maakuntastrategian tulevaa sisältöä ja alustavasti maakuntastrategian sisältöpainotuksia. Linjauk-

set merkitään tiedoksi ja maakuntastrategian valmistelussa huomioitavaksi.

Maakuntahallitus lähettää asian maakuntavaltuustolle käsiteltäväksi 26.3. kokoukseen, jossa maakuntavaltuusto käy linjauskeskustelun Kainuun maakuntastrategian sisältöpainotuksista.

Maakuntahallitus:

Ma. aluekehityspäällikkö Jouni Ponnikas esitteli asiaa.

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

Pöytäkirja hyväksyttiin tämän asian osalta kokouksessa.
